

SAYISAL ANALİZ

Doç.Dr. Cüneyt BAYILMIŞ

SAYISAL ANALİZ

DENKLEM ÇÖZÜMLERİ

İÇİNDEKİLER

Doğrusal Olmayan Denklem Çözümleri

- ❑ **Grafik Yöntemleri**
- ❑ **Kapalı Yöntemler**
  - **İkiye Bölme (Bisection) Yöntemi**
  - **Adım Küçülterek Köke Yaklaşma Yöntemi**
  - **Yer Değiştirme Yöntemi**
- ❑ **Açık Yöntemler**
  - **Basit Sabit Noktalı İterasyon**
  - **Newton-Raphson Yöntemi**
  - **Kiriş (Secant) Yöntemi**

Denklem Çözümleri

- ❑ Denklemler fizik kanunlarına ve fiziksel parametrelere dayanır.
- ❑ Problemlerin çözümünde ve sistemlere ait bağımlı değişkenlerin tahmin edilmesinde kullanılırlar.
- ❑ Denklemler mühendislikte tasarımda kullanılır.
- ❑ Sayısal analizdeki matematiksel modelleme aşaması denklemler ve denklem çözümlerinden oluşur.
- ❑ **Örnek:** Bir paraşütçünün düşme hızının hesabı (Newton 2. yasası)

$$v = \frac{g m}{c} \left(1 - e^{-(c/m)t} \right)$$

Denklem Çözümleri

❑ Denklemler ikiye ayrılır

① Doğrusal (Lineer) Denklemler

- Bilinmeyen bir başlangıç değeri içerir, açık veya gizli olabilir.
- Bilinmeyen parametrelerdeki doğrusal değişiklikler yine bilinmeyen parametrelili fonksiyona işaret eder.

② Doğrusal Olmayan (Non-Lineer) Denklemler

- Üssü birden farklı bir değere sahip olan ve/veya doğrusal olmayan fonksiyonlar içeren denklemlerdir.

Denklem Çözümleri

❑ Örnek: Bir paraşütçünün düşme hızının hesabı (Newton 2. yasası)

$$v = \frac{g m}{c} \left(1 - e^{-(c/m)t} \right)$$

v: hız (diğer zorlayıcı kuvvetlere, parametrelere ve bağımsız değişkenlere bağlı olarak değişen bir bağımlı değişkendir.

t: zaman (bağımsız değişken)

g: yer çekimi sabiti (zorlayıcı kuvvet)

c: havanın direnç katsayısı (sistemin fiziksel özelliği)

m: kütle (sistemin fiziksel özelliği)

❑ Diğer parametreler bilinirse, paraşütçünün hızını, zamana bağlı olarak hesaplamak ($v=f(t)$) kolaydır.

❑ c bilinmediğinden analitik çözümü yok!

❑ Çözüm sayısal analiz yöntemi kullanmak ($f(c)=0$)

$$f(c) = \frac{g m}{c} \left(1 - e^{-(c/m)t} \right) - v$$

▪ Fonksiyonu sıfır yapan değer (**kök**), c'ye tekrar tekrar değerler verilerek, grafik veya diğer sayısal yöntemlerle bulunur.

▪ Denklemlerin sayısal olarak çözümleri de diğer problem çözümleri gibi çoğunlukla yinelemeli (**iteratif**) yöntemlerle yapılır.

Sayısal Analizde Denklem Köklerini Bulmada İzlenecek Yol

- ❶ Denklem köklerini aramaya belirli bir başlangıç değeri ya da değer aralığından başlanır.
  - ❑ Kökü aramaya doğru bir noktadan başlamak çözüme ulaşmayı hızlandıracaktır.
- ❷ Fonksiyonun girişine değerler vererek, fonksiyonun çıkışı gözlemlenir.
  - ❑ Fonksiyonun çıkışını gözlemlemenin kolay yolu, fonksiyonun grafiğini çizdirmektir.
  - ❑ Grafik, köke yakın aralığı hızlı ve kolay tespit etmeye sağlar.
  - ❑ Kökü aramaya uygun yerden başlamayı sağlar.

Grafik Yöntemleri

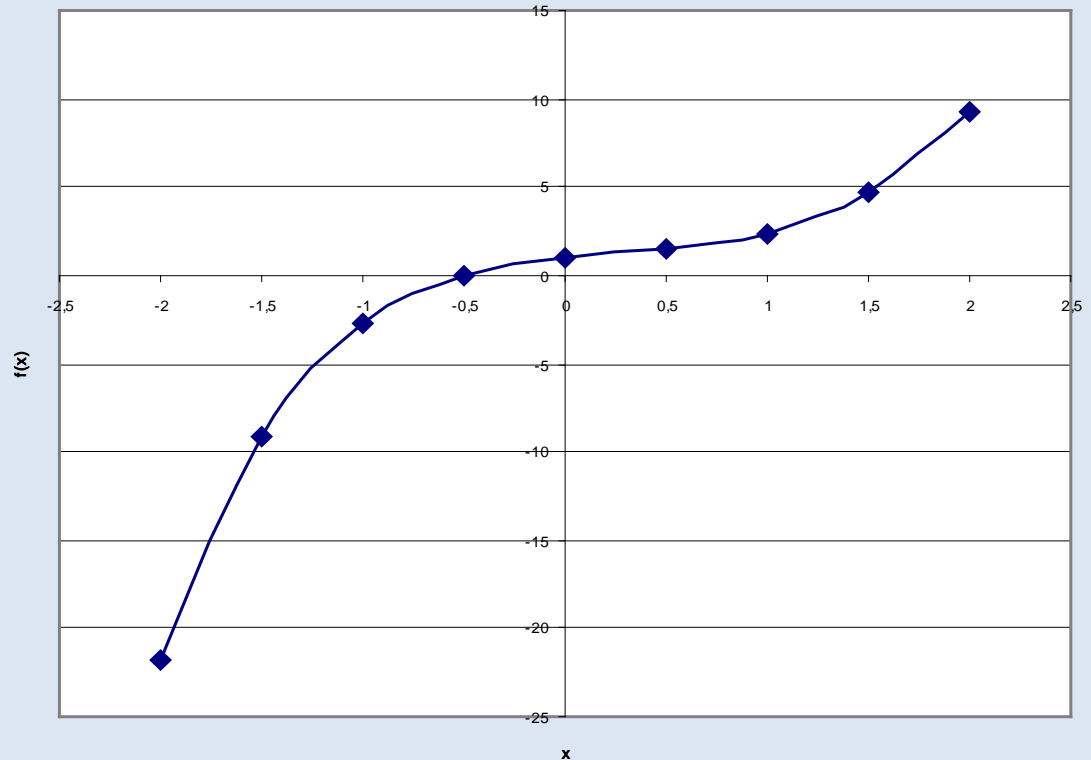
- ❑ Sayısal analiz ile denklem köklerini **hızlı** ve **kolay** bulmayı sağlayan bir yöntemdir.
- ❑ Karmaşık denklem/problemlerin yaklaşık (**kabaca**) çözümlenmesini sağlar.
- ❑ Grafikselle yöntemlerin dezavantajları
  - ❶ Hassas çözüm elde edilemez
  - ❷ Bilgisayar kullanmadan grafik çizmek uzun zaman alır
  - ❸ Çoğunlukla 3 ya da daha düşük bilinmeyenli denklem çözümü için uygundur.

Grafik Yöntemleri

Örnek: $f(x) = xe^{-x} + x^3 + 1$ fonksiyonunun kökünü, grafik yöntemi ile yaklaşık olarak bulunuz?

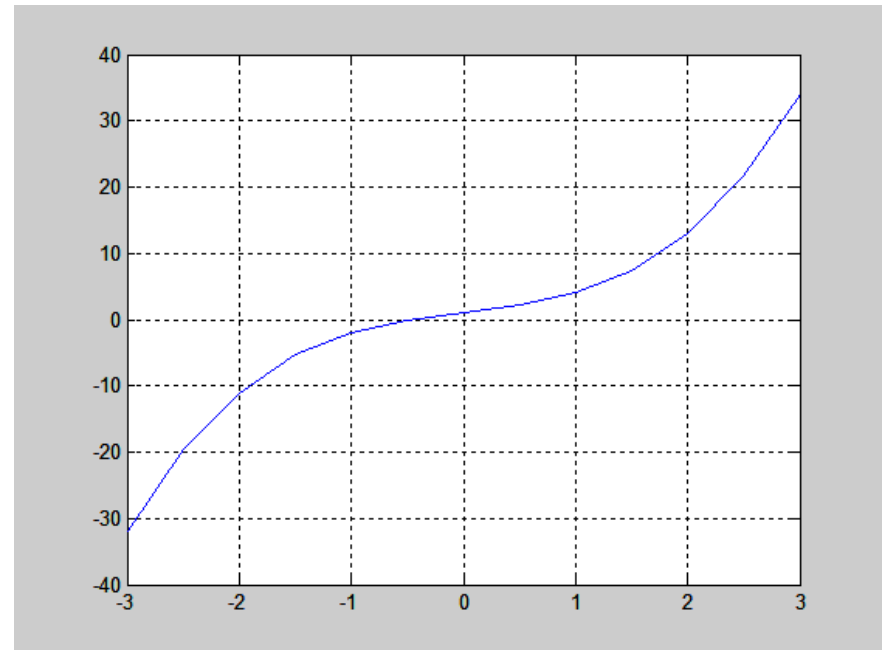
x	f(x)
-2	-21,7781122
-1,5	-9,097533606
-1	-2,718281828
-0,5	0,050639365
0	1
0,5	1,42826533
1	2,367879441
1,5	4,70969524
2	9,270670566

Grafik Yöntemleri

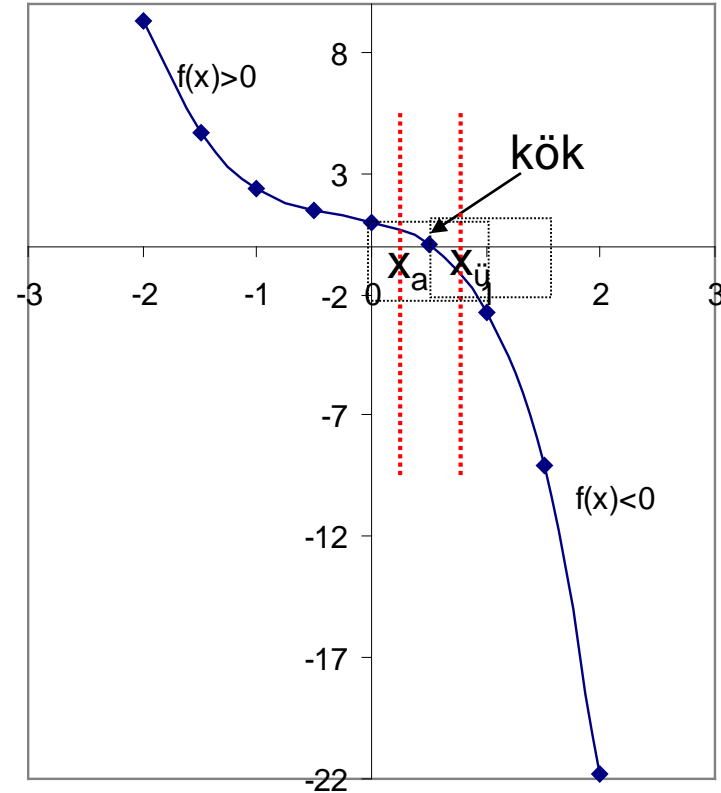
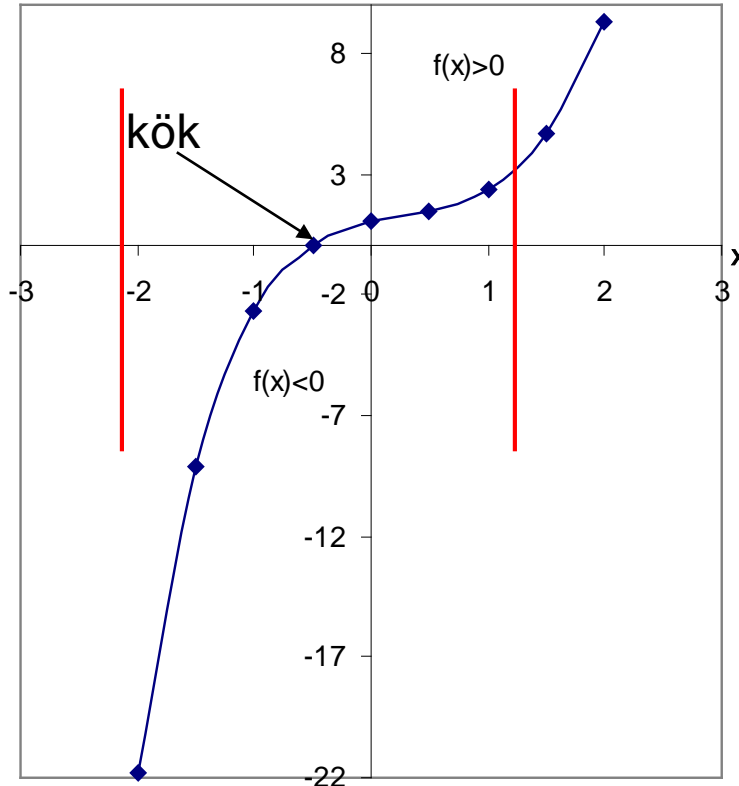
Örnek: $f(x) = x^3 + 2x + 1$ fonksiyonunun kökünü, matlab programında çizdireceğiniz grafik üzerinden kabaca bulunuz?

	program.m
1	% $f(x) = x^3 + 2x + 1$ denkleminin grafik yöntemi ile çözümü
2	$x = -3:0.5:3;$ % $-3 < x < 3$ aralığı
3	$f = x.^3 + 2.*x + 1;$
4	<code>plot(x,f)</code> % grafiği çizdir
5	<code>grid on</code>

Denklem Çözümünde Kapalı Yöntemler

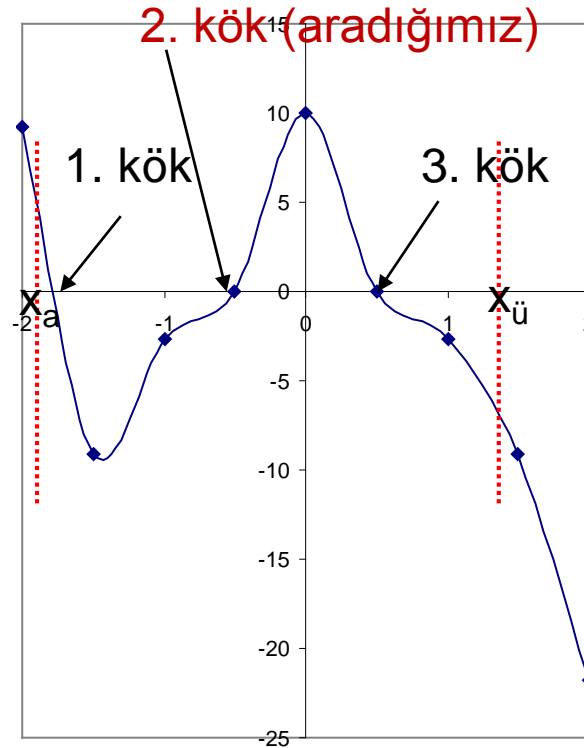
- ❑ Fonksiyonlar kök civarında işaret değiştirdikleri için, *kökü sağından ve solundan* kısaca alarak bu aralığı gittikçe daraltıp köke ulaşmak mümkündür. Bunun için iki tane başlangıç değeri belirlemek gerekir.
- ❑ Kökün, bu iki değerin arasındaki kapalı bölgede olduğu bu yöntemlere *kapalı yöntemler* adı verilir.

Denklem Çözümünde Kapalı Yöntemler

- Doğru kökü hızlı ve sağlıklı olarak bulmak için, arada başka bir kök olmaması için aralık mümkün olduğunca dar seçilmelidir.

İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

- ❑ Denklem çözümünde kapalı yöntemlerin bir türü olan **Bisection**, ikiye bölme ya da yarılama olarak ta adlandırılmaktadır.
- ❑ **Bisection**, sürekli bir fonksiyonun bir sıfırının (**kökünün**) bulunması için kullanılan sistematik bir tarama tekniğidir.
- ❑ Tekrarlama (tarama) yöntemlerinin en basit ve en anlaşılırıdır.
- ❑ Kökün bulunduğu aralığı **yarılayarak** (**ikiye bölerek**) daraltma prensibine dayanır.
  - ❑ Bu yöntem, içerisinde bir sıfır bulunan bir aralığın öncelikle tespitine dayanır.
  - ❑ Aralık sonunda fonksiyon zıt işarete sahiptir.
  - ❑ Sonra aralık iki eşit alt aralığa bölünür ve hangi aralığın bir sıfır değeri içerdiğine bakılır.
  - ❑ Sıfır içeren alt aralıklarda hesaplamalara devam edilir.
- Dezavantajı, yavaş yakınsaması ve bazen tam olarak çalışmaması.

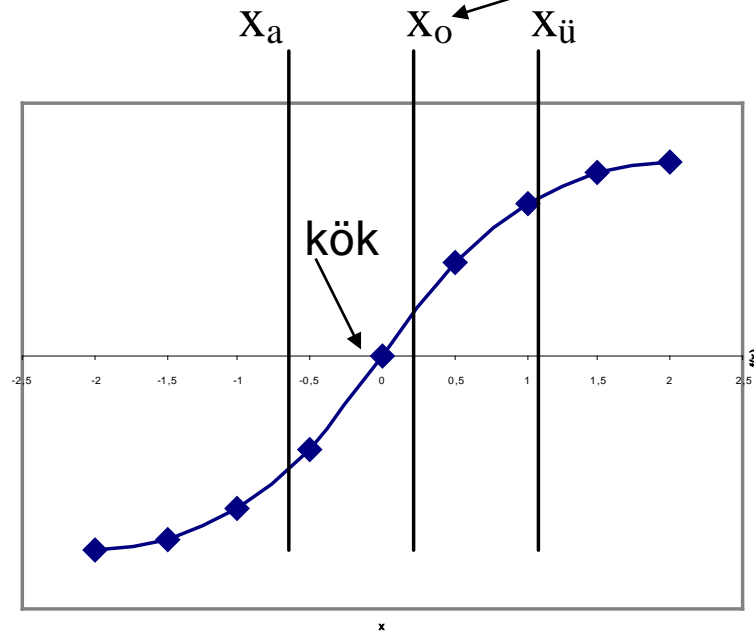
İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

- Bir $f(x)$ fonksiyonu, $[x_a, x_{\bar{u}}]$ aralığında bir sıfır noktasına (köke) sahip olduğunu varsayalım.
- ❶ İlk olarak, $f(x)$ fonksiyonunun belirtilen aralıkta kökü olup olmadığı $[f(x_a) \cdot f(x_{\bar{u}}) < 0]$ kontrol edilir. Şart sağlıyorsa kök vardır. Çünkü fonksiyonlar zıt işaretlidir.
    - $[f(x_a) \cdot f(x_{\bar{u}}) > 0]$ ise kök yoktur.
    - $[f(x_a) \cdot f(x_{\bar{u}}) = 0]$ ise kök x_a ya da $x_{\bar{u}}$
  - ❷ İlk iterasyonda, belirtilen fonksiyon aralığının orta noktası tespit edilir.

$$x_o = \frac{x_a + x_{\bar{u}}}{2}$$
  - ❸ Sıfır noktası $[x_a, x_o]$ ya da $[x_o, x_{\bar{u}}]$ aralığından birisinde olmalıdır
    - $f(x_a) \cdot f(x_o) < 0$ ise kök $[x_a, x_o]$ aralığında
    - $f(x_o) \cdot f(x_{\bar{u}}) < 0$ ise kök $[x_o, x_{\bar{u}}]$ aralığında
  - ❹ Bir sonraki iterasyonda kök yeni aralıkta aranır ve 2. adımdan itibaren işlemler tekrarlanır.
    - Tekrarlama işlemi $\frac{|x_a - x_{\bar{u}}|}{2} < \varepsilon_s$ şartı sağlanana kadar devam eder.

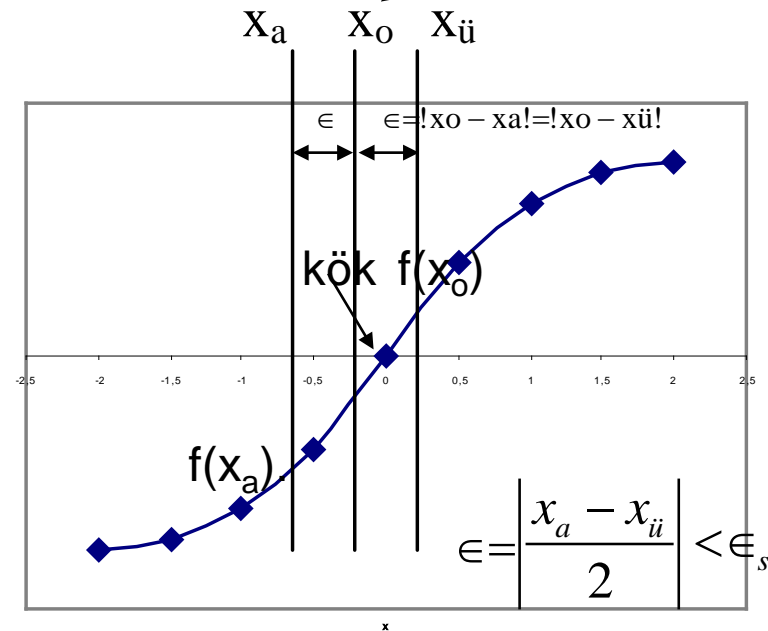
İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

$$x_o = \frac{x_a + x_{\ddot{u}}}{2}$$

- $f(x_a) \cdot f(x_o) < 0$ x_a ile x_o farklı bölgelerde $x_{\ddot{u}}(\text{yeni}) = x_o$
- $f(x_a) \cdot f(x_o) > 0$ x_a ile x_o aynı bölgelerde $x_a(\text{yeni}) = x_o$

Kök, x_a , x_o arasında

Kök, x_o , $x_{\ddot{u}}$ arasında

İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

❖ **Örnek :** $f(x) = x.e^{-x}+x^3+1$ fonksiyonunun kökünü $\varepsilon_s = 1 \cdot 10^{-6}$ duyarlılıkla bulalım,

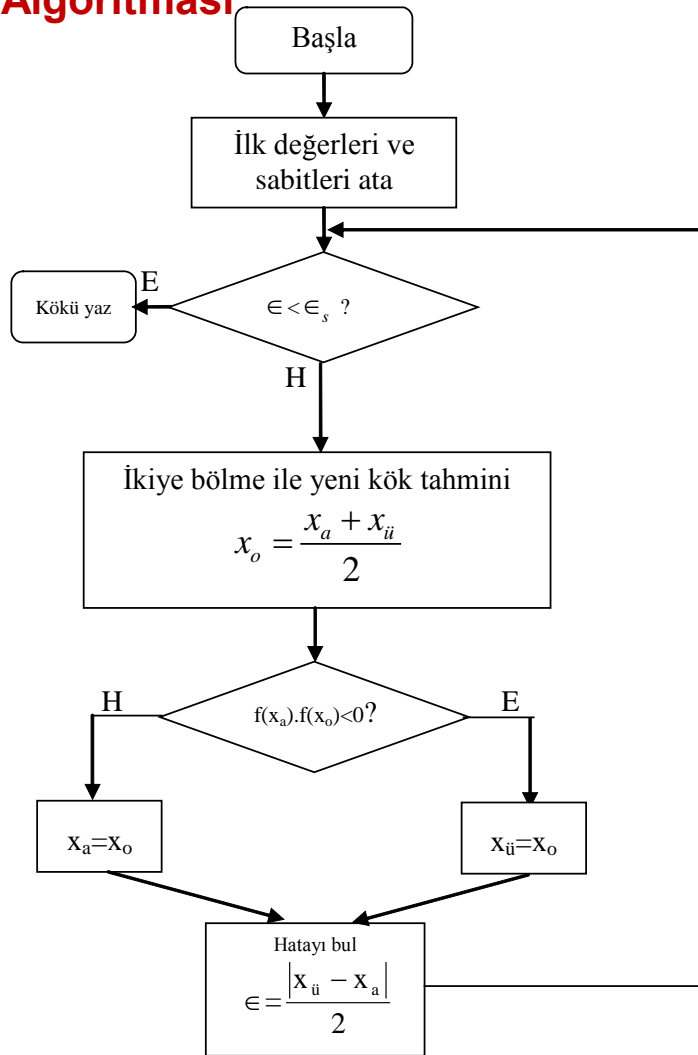
Not: Grafik yönteminde, $[-1,0]$ aralığı için kabaca sonuç $x=-0.515438$

n	x_a	$x_{\bar{u}}$	x_o	$f(x_a).f(x_o)$	=
1	-1.000000	0.000000	-0.500000	-	0.500000
2	-1.000000	-0.500000	-0.750000	+	0.250000
3	-0.750000	-0.500000	-0.625000	+	0.125000
4	-0.625000	-0.500000	-0.562500	+	0.062500
5	-0.562500	-0.500000	-0.531250	+	0.031250
6	-0.531250	-0.500000	-0.515625	+	0.015625
7	-0.515625	-0.500000	-0.507813	-	0.007813
.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.
19	-0.515449	-0.515442	-0.515446	+	0.000004
20	-0.515446	-0.515442	-0.515444	-	0.000002

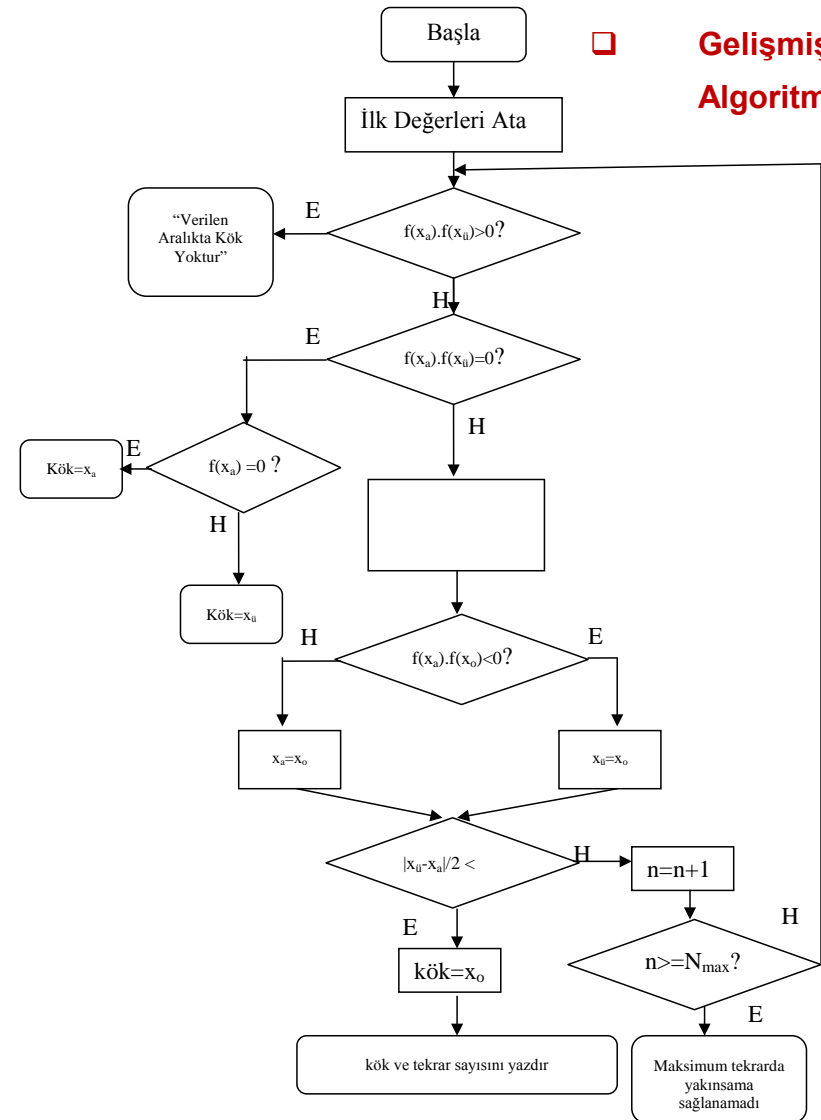

İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

Algoritması

Gelişmiş Algoritması

Bisection YÖNTEMİ MATLAB UYGULAMASI

```
xa=-1;xu=0;epsilon=1e-6;Nmax=100;n=0;  
fxa=xa*exp(-xa)+xa^3+1;  
fxu=xu*exp(-xu)+xu^3+1;
```

```
while n<Nmax
```

```
    if fxa*fxu > 0
```

```
        disp('Verilen aralıkta kök yoktur!!!')
```

```
        n=Nmax;
```

```
    elseif fxa*fxu == 0
```

```
        if fxa==0
```

```
            kok=xa;
```

```
        else
```

```
            kok=xu;
```

```
        end
```

```
    else
```

```
        xo=(xa+xu)/2;
```

```
        fxa=xa*exp(-xa)+xa^3+1;
```

```
        fxo=xo*exp(-xo)+xo^3+1;
```

```
    if fxa*fxo<0
```

```
        xu=xo;
```

```
    else
```

```
        xa=xo;
```

```
    end
```

```
end
```

```
if abs(xu-xa)/2<epsilon
```

```
    kok=xo;
```

```
    disp('Kok=')
```

```
    disp(kok)
```

```
    disp('Tekrar sayısı=')
```

```
    disp(n)
```

```
    n=Nmax;
```

```
else
```

```
    n=n+1;
```

```
end
```

```
end
```

İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

- ❖ **Örnek :** $f(x) = x^2 - 17$ denkleminin $[4, 5]$ aralığında kökü olup olmadığını kontrol ederek, eğer var ise kök değerini **ikiye bölme (bisection) metodunu** kullanarak **köke 2 adım yaklaşınız?** Her adımda oluşan hatayı da hesaplayınız.

Not: Tüm değerler virgülden sonra 4 basamak alınacak.

❑ Belirtilen aralıkta kök olup olmadığını kontrol edelim.

$$f(x_a) \cdot f(x_u) < 0 \Rightarrow f(4) \cdot f(5) < 0 \Rightarrow (-1) \cdot (8) < 0 \quad \text{kök var}$$

❶ İterasyon

$$x_0 = \frac{x_a + x_u}{2} = \frac{4 + 5}{2} = 4.5$$

$$\varepsilon = \frac{|x_a - x_u|}{2} = \frac{|4 - 5|}{2} = 0.5$$

Kök hangi yarıda ?

$$f(x_a) \cdot f(x_o) < 0 \Rightarrow f(4) \cdot f(4.5) < 0 \Rightarrow x_u = 4.5$$

❷ İterasyon

$$x_0 = \frac{x_a + x_u}{2} = \frac{4 + 4.5}{2} = 4.25$$

$$\varepsilon = \frac{|x_a - x_u|}{2} = \frac{|4 - 4.5|}{2} = 0.25$$

Kök hangi yarıda ?

$$f(x_a) \cdot f(x_o) < 0 \Rightarrow f(4) \cdot f(4.25) < 0 \Rightarrow x_u = 4.25$$

İkiye Bölme (Yarılama, Bisection) Yöntemi

- ❖ **Örnek :** $f(x) = e^x - 4x$ denkleminin $[0, 1]$ aralığında kökü olup olmadığını kontrol ederek, eğer var ise kök değerini **yarılama** (bisection) **metodunu** kullanarak **köke 3 adım yaklaşınız?**

Not: Tüm değerler virgülden sonra 4 basamak alınacak.

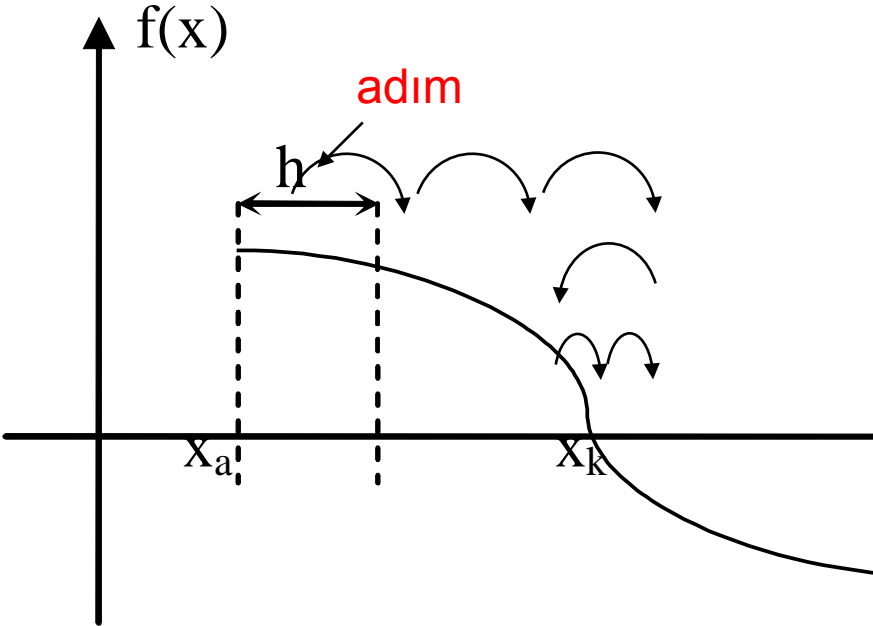

Adım Küçülterek Köke Yaklaşma Yöntemi

- ❑ Ardışıl yaklaşım yöntemi olarak ta bilinir.
- ❑ Bir **başlangıç** değerinden başlanarak, **adım adım** (**h**, sabit mesafeler) köke yaklaşılr.
- ❑ Önce büyük adımlar ile başlanır.
- ❑ $[f(x_a) * f(x_{\ddot{u}}) > 0] \Rightarrow [f(x) * f(x+h) > 0]$ şartı sağlandığı sürece
  - ❑ Bir adım daha ilerlenir.
  - ❑ Adım büyüklüğünde (**h**) değişiklik yapılmaz.
- ❑ $[f(x) * f(x+h) < 0]$ ise kök geçilmiştir.
  - ❑ En son kalınan başlangıç değerinden, **adım küçülterek** tekrar ilerlemeye devam edilir.
- ❑ Hata sınırlaması sağlanana kadar köke yaklaştımaya devam edilir.
  - ❑ **h** < ϵ_s

Adım Küçülterek Köke Yaklaşma Yöntemi

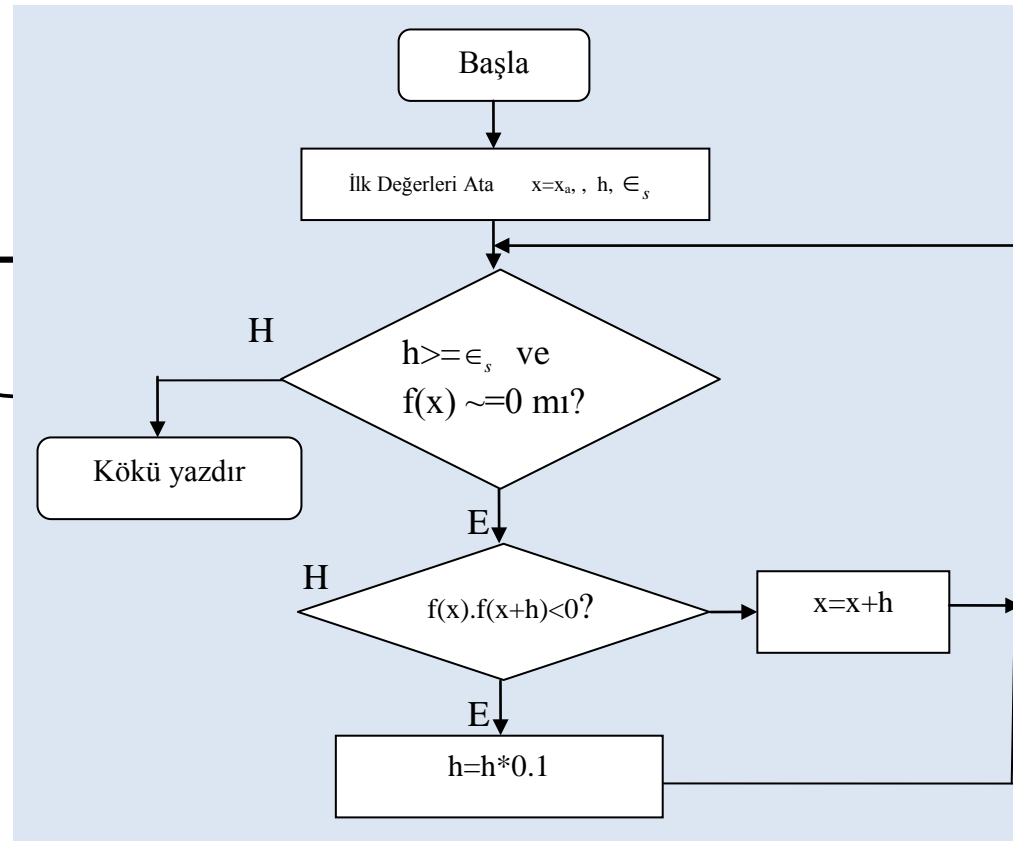
Çalışması

$$f(x).f(x+h) > 0 \longrightarrow x(\text{yeni}) = x+h$$

$$f(x).f(x+h) < 0 \longrightarrow h(\text{yeni}) = h/10$$

Algoritması

Adım Küçülterek Köke Yaklaşma Yöntemi

- ❖ **Örnek :** $f(x) = x^2 - 17$ denkleminin kökünü 4 değerinden ve 0.1 adım büyüklüğü ile başlayarak köke 5 adım (ya da hata sınırı 0.01 oluncaya kadar) yaklaşınız? Kökü geçtiğiniz her noktadan sonra adım büyüklüğünü 1/10 oranında küçültünüz.

Not: Tüm değerler virgülden sonra 2 basamak alınacak.

- ❶ **İterasyon :** Belirtilen aralıkta kök olup olmadığını kontrol edelim. $h=0.1$ yeni $x_{\bar{u}} = 4 + 0.1=4.1$

$$f(x_a).f(x_{\bar{u}}) > 0 \Rightarrow f(4).f(4.1) > 0 \Rightarrow (-1).(-0.81) > 0 \text{ kök yok}$$

- ❷ **İterasyon :** Yeni aralıkta kök olup olmadığını kontrol edelim. $h=0.1$ yeni $x_{\bar{u}} = 4.1 + 0.1=4.2$

$$f(x_a).f(x_{\bar{u}}) < 0 \Rightarrow f(4.1).f(4.2) < 0 \Rightarrow (-0.81).(0.64) < 0 \text{ kök var}$$

4.1 ile 4.2 aralığında (işaret değişikliği sebebiyle) kök olduğu tespit edildiğinden kökü aramaya bir önceki kök değerinden (4.1) tekrar başlanacak ancak adım büyüklüğü $h=0.1$, 1/10 oranında küçültülecektir ($h=0.01$)

- ❸ **İterasyon :** 4.1 değerinden 0.01 adım büyüklükleri ile kökü ara

$$f(x_a).f(x_{\bar{u}}) > 0 \Rightarrow f(4.1).f(4.11) > 0 \Rightarrow (-0.81).(-0.11) > 0 \text{ kök yok}$$

- ❹ **İterasyon :** Yeni aralıkta kök olup olmadığını kontrol edelim. $h=0.01$ yeni $x_{\bar{u}} = 4.11 + 0.01=4.12$

$$f(x_a).f(x_{\bar{u}}) > 0 \Rightarrow f(4.11).f(4.12) > 0 \Rightarrow (-0.11).(-0.03) > 0 \text{ kök yok}$$

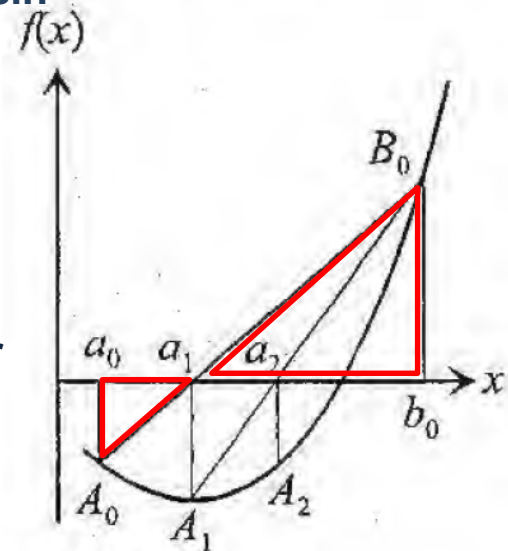
- ❺ **İterasyon :** Yeni aralıkta kök olup olmadığını kontrol edelim. $h=0.01$ yeni $x_{\bar{u}} = 4.12 + 0.01=4.13$

$$f(x_a).f(x_{\bar{u}}) < 0 \Rightarrow f(4.12).f(4.13) < 0 \Rightarrow (-0.03).(0.05) < 0 \text{ kök var} \quad \text{kök} \Rightarrow x = 4.12$$

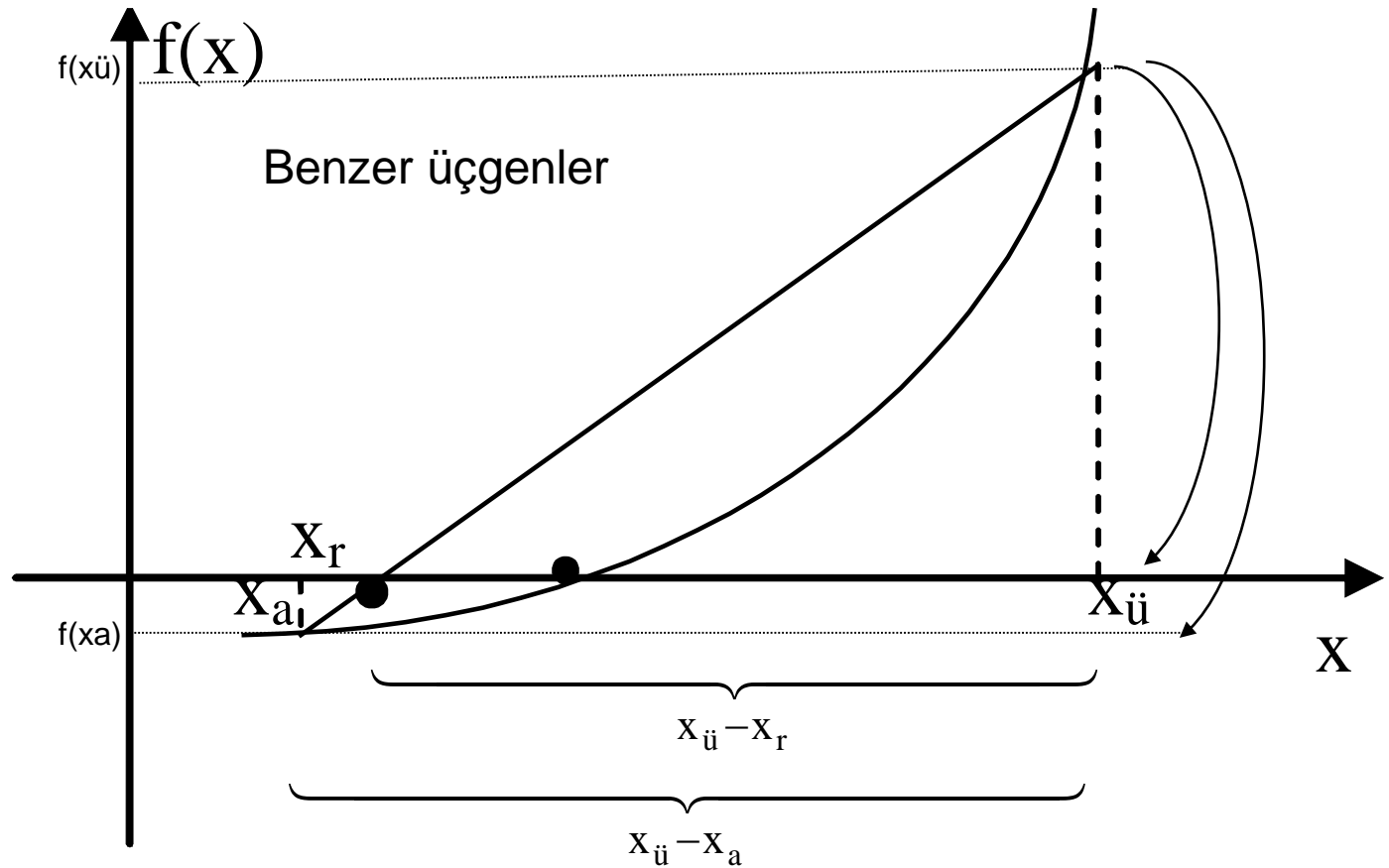
Yer Değiştirme Yöntemi (Regula Falsi)

- ❑ En eski kök bulma yöntemlerinden birisidir.
- ❑ Eğrinin bir doğruyla yer değiştirmesi sonucunda, kökün konumunun yanlış belirlenmesi nedeniyle, latince “**yanlış nokta**” anlamında olan **Regula Falsi** olarak adlandırılır.
- ❑ **Regula Falsi** yönteminde köke yakınsama yavaş olmasına rağmen, **mutlaka yakınsama vardır.**
  - ❑ Bisection'dan hızlı, kiriş yönteminden yavaş
- ❑ **$f(x)$ fonksiyonunun $[a, b]$ aralığında kökü hesaplanmak istensin**
  - ❑ $[a, f(a)]$ ve $[b, f(b)]$ noktaları arasına bir **kiriş** (doğru) çizilir.
  - ❑ Doğrunun x eksenini kestiği noktanın **(a_1)** alt ve üst kısmında iki benzer üçgen oluşur.
  - ❑ İki üçgenin benzerliğinden x eksenini kestiği nokta **(a_1)** hesaplanır.
  - ❑ İstenilen hassasiyet (hata sınırı) sağlanmadıysa yukarıdaki işlemler $[a_1, f(a_1)]$ ve $[b, f(b)]$ noktaları için tekrar ettirilir.

Yer Değiştirme Yöntemi (Regula Falsi)

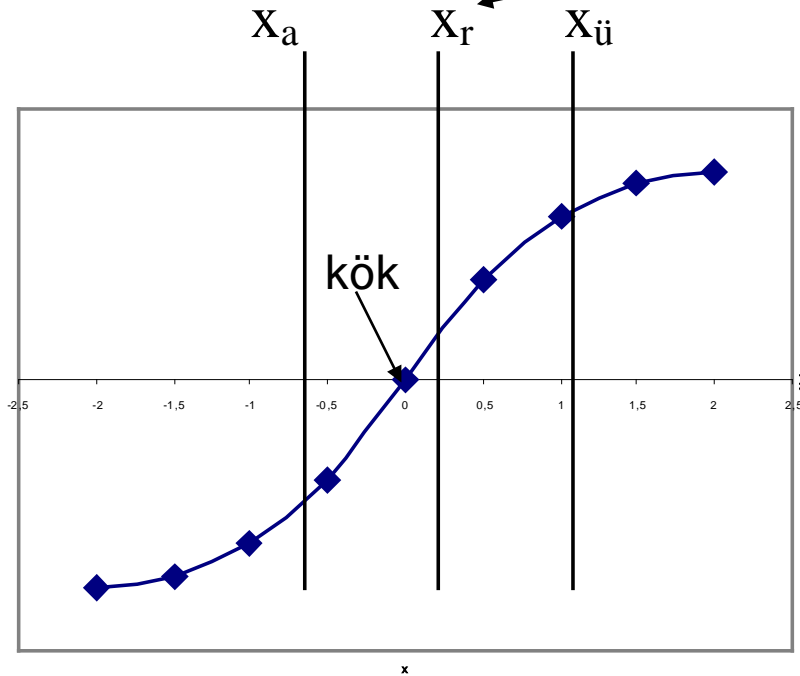
$$\frac{f(x_{\ddot{u}})}{f(x_{\ddot{u}}) + (-f(x_a))} = \frac{x_{\ddot{u}} - x_r}{x_{\ddot{u}} - x_a}$$

$$x_r = x_{\ddot{u}} - \frac{f(x_{\ddot{u}})(x_a - x_{\ddot{u}})}{f(x_a) - f(x_{\ddot{u}})}$$

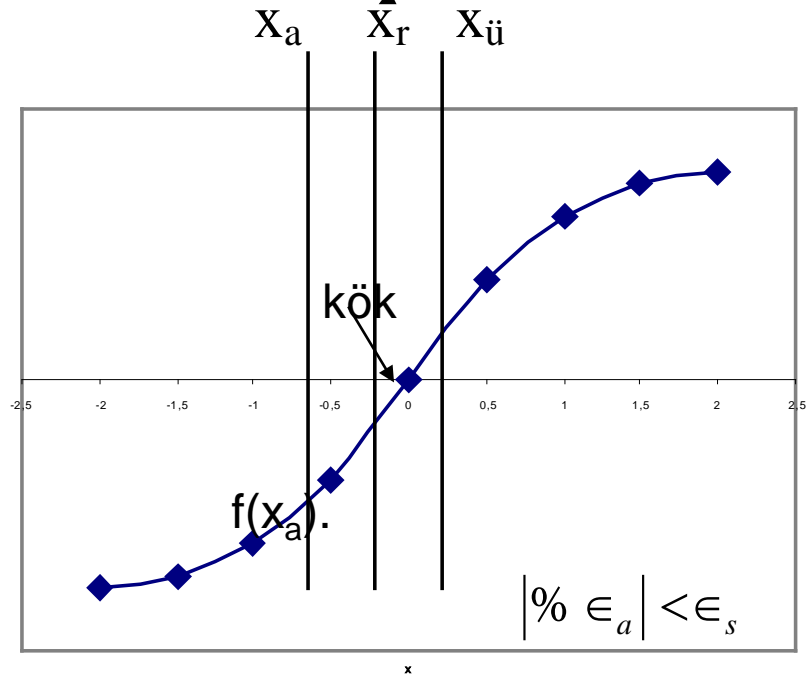
Yer Değiştirme Yöntemi (Regula Falsi)

$$x_r = x_{\ddot{u}} - \frac{f(x_{\ddot{u}})(x_a - x_{\ddot{u}})}{f(x_a) - f(x_{\ddot{u}})}$$

- $f(x_a) \cdot f(x_r) < 0$ x_a ile x_r farklı bölgelerde $\text{Güncellenecek sınır } x_{\ddot{u}}(\text{yeni}) = x_r$
- $f(x_a) \cdot f(x_r) > 0$ x_a ile x_r aynı bölgelerde $x_a(\text{yeni}) = x_r$

Kök, x_a , x_r arasında

Kök, x_r , $x_{\ddot{u}}$ arasında

$$|\% \epsilon_a| < \epsilon_s$$

Yer Değiştirme Yöntemi (Regula Falsi)

- ❖ **Örnek :** Kütlesi $m=68.1\text{kg}$ olan bir paraşütçünün, $t=10\text{ s}$ serbest düştükten sonra 40m/s hıza sahip olabilmesi için gerekli direnç katsayısını yer değiştirme yöntemiyle iki iterasyon adımı için belirleyin. ($x_a=12$, $x_ü=16$)

$$f(c) = \frac{g m}{c} \left(1 - e^{-(c/m)t} \right) - v$$

Çözüm: Burada kök $x=c$ direncidir,

□ 1. iterasyon:

$$\begin{array}{ll} x_a=12 & \longrightarrow f(x_a)=6.0699 \\ x_ü=16 & \longrightarrow f(x_ü)=-2.2688 \end{array}$$

$$x_r = 16 - \frac{-2.2688(12-16)}{6.0669 - (-2.2688)} = 14.9113$$

$$f(x_r) = -0.25413$$

□ 2. iterasyon: $f(x_a) * f(x_r) = -1.5426 < 0$

x_r , $x_ü$ ile aynı bölgede olduğu için bir sonraki iterasyonun üst sınırı olacaktır.

$$\begin{array}{ll} x_ü=14.9113 & \longrightarrow f(x_ü) = -0.2543 \\ x_a=12 & \longrightarrow f(x_a)=6.0699 \end{array}$$

$$x_r = 14.9113 - \frac{-0.2543(12-14.9113)}{6.0669 - (-0.2543)} = 14.7942$$

Yer Değiştirme (Regula Falsi) Yöntemi

- ❖ **Örnek :** $f(x) = x^2 - 49$ denkleminin gerçek kökünün 7 olduğu bilindiğine göre $[5, 9]$ aralığındaki kök değerini **yer değiştirme (regula falsi) metodunu** kullanarak mutlak hata yüzdesi $\% \varepsilon_s = 0.5$ in altına ininceye kadar yaklaşık olarak bulunuz?

Not: Tüm değerler virgülden sonra 4 basamak alınacak.

$$x_r = x_{ii} - \frac{f(x_{ii})(x_a - x_{ii})}{f(x_a) - f(x_{ii})}$$

1 İterasyon

$$x_r = 9 - \frac{32(5-9)}{-24-32} = 9 - \frac{-128}{-56} = 9 - 2,2857 = 6,7143 \quad \% \varepsilon = |gercek - yaklasik| * 100 = |7 - 6.7143| * 100 = \% 28.57$$

Kök hangi kısımda?

$$f(x_r).f(x_{ii}) < 0 \Rightarrow x_a = x_r$$

2 İterasyon

$$x_r = 9 - \frac{32(6.7143-9)}{-3.9182-32} = 9 - \frac{-73.1424}{-35.9182} = 9 - 2,0363 = 6,9637 \quad \% \varepsilon = |7 - 6.9637| = \% 3.63$$

Kök hangi kısımda?

$$f(x_r).f(x_{ii}) < 0 \Rightarrow x_a = x_r$$

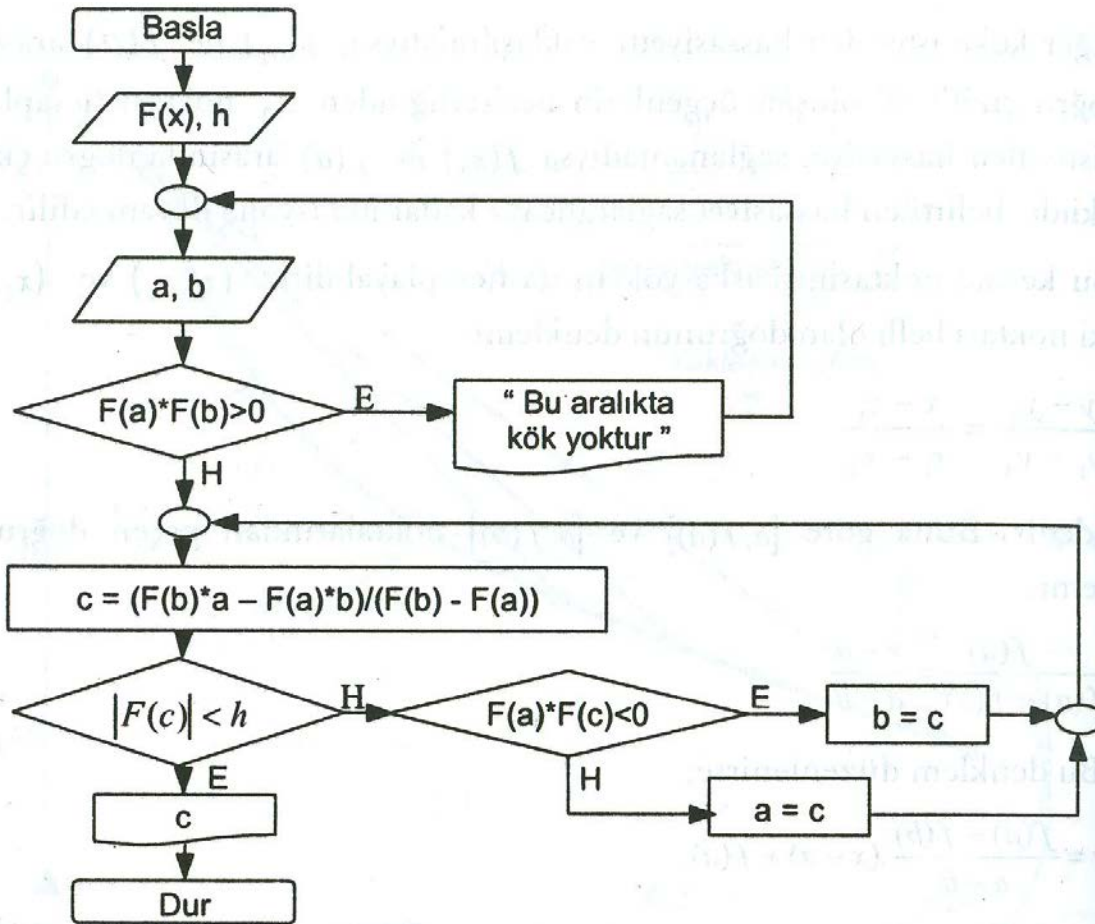
3 İterasyon

$$x_r = 9 - \frac{32(6.9637-9)}{-0.5069-32} = 9 - \frac{-65.1616}{-32.5069} = 9 - 2,0045 = 6,9955$$

$$\% \varepsilon = |7 - 6.9955| = \% 0.45$$

Regula Falsi Yöntemi

□ Algoritması

Yer Değiştirme (Regula Falsi) Yöntemi

- ❖ **Örnek :** $f(x) = e^x - 2\cos(x)$ denkleminin $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ aralığında köküne **Regula Falsi** yöntemi ile 2 iterasyon yaklaşınız?

- ❖ $f(x) = 3x + \sin(x) - e^{-x}$ fonksiyonunun $[0, 0.5]$ aralığında kökünün olup olmadığını kontrol edip, eğer var ise kök değerini **yarılama** (bisection) **metodunu** kullanarak $\varepsilon_s = 0.05$ in altına ininceye kadar yaklaşık olarak bulunuz?

Not: Tüm değerler virgülden sonra 4 basamak alınacak.

Ödev Hakkında Bilgilendirme:

- ❑ Ödev el yazınız şeklinde teslim edilecektir.

KAYNAKLAR

- Serhat YILMAZ, “*Bilgisayar İle Sayısal Çözümleme*”, Kocaeli Üniv. Yayınları, No:168, Kocaeli, 2005.
- Steven C. Chapra, Raymond P. Canale (Çev. H. Heperkan ve U. Kesgin), “*Yazılım ve Programlama Uygulamalarıyla Mühendisler İçin Sayısal Yöntemler*”, Literatür Yayıncılık.
- İlyas ÇANKAYA, Devrim AKGÜN, Sezgin KAÇAR “*Mühendislik Uygulamaları İçin MATLAB*”, Seçkin Yayıncılık
- Yüksel YURTAY, Sayısal Analiz Ders Notları, Sakarya Üniversitesi
- Prof.Dr. Asaf Varol, Sayısal Analiz Ders Notları, Fırat Üniversitesi